بسم الله الرحمن الرحیم

In the name of Allah, the compassionate, the merciful

به نام خداوند بخشنده مهربان

NoorolAmin

Нигоҳе ба мудирият дар Қуръони Карим

Сафармурод Ҳусейн

МУНДАРИҶА

Сарсухан..**7**
Даромад..**11**
1. Мафҳуми мудирият..11
2. Мудирият илм аст ё ҳунар? 12
3. Мудирияти исломӣ илм, ҳунар ва ё эътиқод? 13
4. Мафҳум ва маънои мудирияти исломӣ 14
5. Мудирият аз дидгоҳи Қуръони Карим...15
6. Таърихи мудирият..18
7. Мудирият дар асрҳои миёна 19
8. Сайри таърихии мудирияти исломӣ 20
9. Адабиёти таҳқиқ дар мудирияти исломӣ.....................................20
10. Адабиёти навишта шуда барои мудирияти исломӣ.............21
11. Мактабҳои мудирият 24
11.1. Мактаби классикии мудирият..24
11.2. Мактаби неоклассикии мудирият 27
11.3. Назарияи систем...28
11.4. Мактаби иқтизо (ситуатсионӣ)...28
11.5. Назарияи нақшҳои мудирӣ 29
11.5.1. Нақшҳои иртиботӣ ё мутақобили шахсӣ 29
11.5.2. Нақшҳои иттилоотӣ...30
11.5.3. Нақшҳои тасмимгирӣ...30
12. Дараҷаҳои мудирият..32
13. Мафҳуми созмон..36
14. Тақсимоти созмон...37
14.1. Созмони расмӣ...37
14.2. Созмони ғайрирасмӣ...37
15. Усули мудирият 40
15.1. Барномарезӣ, Planning 44

15.2. Созмондиҳӣ, Organizing..45
15.3. Роҳбарӣ, Leadership..47
15.4. Назорат, Controlling 47
16. Усули мудирияти исломӣ...49
17. Мудирияти захираҳои инсонӣ...50
18. Ислом ва мудирияти манобеи инсонӣ 51
19. Мудирияти рафтори созмонӣ 53
20. Мудирияти фарҳанги созмонӣ 54
21. Мудирияти стратегӣ..56
21.1. Стратегия, Strategy 56
21.2. Барномарезии стратегӣ, Strategic planning 57
21.3. Мудирияти стратегӣ, Strategic management 59
22. Густараи баҳси мудирият дар Қуръони Карим 60
Ҷамъбандӣ 67
Адабиётҳо 69

Сарсухан

Илми мудирият (Менеҷмент) аз панҷ рукн (сутун)и: "усул (принсипҳо)и мудирият, мудирияти манобе (захираҳо)и инсонӣ, мудирияти рафтори созмонӣ, мудирияти фарҳанги созмонӣ ва мудирияти роҳбурдӣ (стратегӣ)" иборат мебошад. Рукни аввалини он (усули мудирият) ба таври хусусӣ аз вазифаҳои мудирон (менеҷерон) баҳс мекунад, ки ба он принсипҳо ва ё усули мудирият мегӯянд.

Дар ин китоб дар бораи таърифи мудирият, таърихчаи мудирият, мактабҳои мудирият, аркони мудирият ва баҳсҳои марбут ба созмон, созмони мудирияти исломӣ ва ғайра ишора мешавад.

Равиши баҳси мо дар ин китоб ба ин шакл аст: аввал баҳсҳои мудириятии ҳар мавзӯъ аз назари илми мудирияти навин оварда шуда ва баъд аз он назарияи Қуръон ва ривоятҳо дар бораи ҳамон мавзӯи мудирият оварда мешавад. Ин сухан ба ин маъно аст, ки Ислом ва Қуръон сухани аввал ва охирро дар баҳси мудирият

гуфта аст. Зеро ки аз назари замонӣ, Қуръон қадимтар аз илми мудирият мебошад, чунки илми мудирият тақрибан ду аср аст, ки ба вуҷуд омадааст.

Дар ин китоб аз адабиёти илми мудирият ва мудирияти исломӣ, ки ба забонҳои тоҷикӣ, форсӣ, русӣ, англисӣ ва арабӣ навишта шудааст баҳра бурда шудааст.

Вожагони калидӣ

Қуръони Карим: китоби фиристодашуда аз ҷониби Худованд тавассути фариштаи ваҳй ба Паёмбари акрам (с) барои ҳидояти инсонҳо.

Мудирият: фароянди барномарезӣ, созмондиҳӣ, роҳнамоӣ ва кантроли созмон бо истифода аз захираҳои инсонӣ ҷиҳати таҳаққуқи ҳадафҳои амалкарди созмон аст. (Баруманд, 1385 с: 43)

Асл: як назарияи асосӣ ки барномае ва ё як низом бар асоси он аст. Қонуне, ки тарзи корҳоро тавзеҳ дода ва ё як нерӯи табиӣ дар ҷаҳонро тавзеҳ медиҳад. Як назария ва ё қонуни асосӣ ки ба тавзеҳ ва ё кантроли инки чигуна чизе иттифоқ меафтад ва ё кор мекунад, мепардозад. (Муродӣ ва Қумиён, 1392 с: 53).

Усул: ҷамъи асл ба маънои реша ва пояи ҳар чизе, ки ҳамеша собит ҳастанд.

Усули мудирият: ҳамон вазифаҳои аслӣ ки ҳамеша мудирон анҷом медиҳанд.

Барномарезӣ: фароянди ҳадафгузорӣ ва таъйини

он чи ки барои муҳаққақ шудани онҳо бояд анҷом шавад, аст. (Баруманд, 1385 с: 55).

Созмондиҳӣ: фароянди ба ӯҳда гирифтани вазифаҳо, тахсис додани манбаъҳо ва тартиб додани фаъолиятҳои ҳамоҳанг дар иҷрои барномаҳо. Фароянди ҷамъ кардани дигарон ва дигар манбаъҳо дар анҷоми вазифаҳое, ки ба таҳаққуқ бахшидани ҳадафи муштарак поён бахшад. (Баруманд, 1385 с: 53).

Роҳбарӣ: иборат аст аз тавоноии ҳидояти инсонҳо дар ҷиҳат ва масире, ки худашон наметавонанд ба роҳатӣ ва муваффақият онро пеш баранд ва ба ҳадафу мақсадашон бирасанд. (Баруманд, 1385 с: 41).

Кантрол: фароянди санҷиши амалкард ва ба даст овардани итминон аз натиҷаҳои матлуб ва мавриди писанд. (Баруманд, 1385 с: 15).